

Капітальні видатки у загальній сумі мають незначну частку і у 2010 році становили всього 6,9%, а у прогнозних показниках на 2012 рік фінансування видатків розвитку дещо зросте і в загальній сумі їхня частка становить – 10,3%. Така незначна частка капітальних видатків є досить негативною характеристикою. Тому дані кошти, які виділяються на бюджет розвитку повинні максимально точно спрямовуватися і використовуватися із відповідним результатом. І в подальшому розвитку економіки все ж таки потрібно спрямовувати фінансові ресурси для збільшення частки капітальних видатків, для фінансування інвестиційних та інноваційних проектів, оскільки поточні видатки виділяються на поточний рік, а капітальні на довгострокову перспективу. Тому уряду потрібно встановити конкретні межі співвідношення поточних і капітальних видатків.

Підсумовуючи, варто зазначити, що встановлення належного співвідношення між поточними і капітальними видатками сприятиме підвищенню їх ефективності. Для визначення пріоритетних напрямів фінансування видатків розвитку, потрібно запровадити механізми державної реєстрації інвестиційних проектів, які потребують державної підтримки та проведення оцінки їх економічної ефективності.

Література

3. *Видатки за економічною класифікацією за 2008-2012 рік / Державна казначейська служба України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477/>. – Заголовок з екрану.*
4. *Програма економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_1.pdf*

Оксана ОКСЕНЮК

Львівський національний університет імені Івана Франка

МЕХАНІЗМ ПЛАНУВАННЯ НАДХОДЖЕНЬ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Державний податковий менеджмент відводить значне місце в процесі формування бюджетних ресурсів держави плануванню і прогнозуванню податкових надходжень. Можливості податкового забезпечення функціонування держави співставляються із можливим фіскальним ефектом економічно доцільного державного запозичення та загальною сумою видатків бюджету, а сама стратегія підпорядковується цілі забезпечення стабільного зростання ВВП за рахунок активізації ведення підприємницької діяльності чи розширення меж фінансової активності держави [1].

Метою дослідження є аналіз методики прогнозування обсягів надходження ПДВ та аналіз прогнозу на 2012 рік. На виконання Указу Президента України від 23 червня 2004 року №671 «Про невідкладні заходи щодо підвищення ефективності справляння податку на додану вартість» [2] ДПА разом з Міністерством фінансів, Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції, Державною митною службою, а також за участі Науково-дослідного фінансового інституту при Міністерстві фінансів, Академії ДПСУ, Національного Інституту стратегічних досліджень при Адміністрації Президента України, Інституту економічного прогнозування НАН України розроблено Методику прогнозування надходжень ПДВ. Спільний Наказ Міністерства фінансів, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції, ДПА та Державної митної служби від 31.08.04 № 545/315/502/637 «Про затвердження методики прогнозування податку на додану вартість» зареєстровано в Міністерстві юстиції 23 вересня 2004 року за № 1202/9801 [3].

Метою розроблення єдиної Методики є підвищення обґрунтованості прогнозних розрахунків надходжень ПДВ до Державного бюджету України, а також досягнення узгодженості рішень щодо прогнозних обсягів податкових надходжень. На основі Методики прогнозування надходжень ПДВ розроблено функціональну макроекономічну імітаційну модель ПДВ. В макроекономічній імітаційній моделі ПДВ реалізовано механізм залежності між показниками соціально-

економічного розвитку країни та надходженнями податку, що дає можливість не тільки підвищити обґрунтованість та точність прогнозів податкових надходжень, а й забезпечити комплексність та узгодженість прогнозів економічного та соціального розвитку країни.

Макроекономічна імітаційна модель прогнозування ПДВ складається з трьох основних блоків: блоку розрахунків обсягу надходжень ПДВ з товарів (робіт, послуг), вироблених в Україні; блоку розрахунків обсягу надходжень ПДВ з товарів, ввезених на територію України та блоку розрахунків обсягу бюджетного відшкодування ПДВ [1].

Ефективність прогнозування надходжень ПДВ можна визначити як відхилення фактичних сум надходжень від прогнозованого показника затвердженого відповідними нормативно-правовими актами (див. табл. 1). Як свідчать проведені розрахунки, ефективність прогнозування надходжень ПДВ до зведеного бюджету не є високою. Похибки в окремі роки становлять більше 10%. Найменш точний прогноз зроблений у 2008, 2010 та 2011 роках (похибка -13,77%, -17,67% та 19,94% відповідно). Найбільш точний прогноз зроблений у 2009 році — похибка становила -2,94%. Похибка прогнозування з від'ємним значенням спостерігається у 2008, 2009 та 2010 роках. Лише 2011 рік відзначається позитивною похибкою фактичних даних від планових.

Таблиця 1

Аналіз ефективності прогнозування надходжень ПДВ до Зведеного бюджету*				
	2008	2009	2010	2011
Надходження податку	375468,5	651360,6	663402,1	928402,9
Прогноз	435441	671089,3	805765,1	836877,4
Відхилення від прогнозу	-59972,5	-19728,7	-142363	91525,5
Похибка прогнозування, %	-13,77	-2,94	-17,67	10,94

*Примітка: сформовано автором на основі джерела [4]

Поліпшення прогнозування і планування ПДВ необхідно здійснювати за такими напрямками: підвищення реалістичності макроекономічних показників; вдосконалення методів формування дохідної частини бюджетів у частині податкових надходжень та методів прогнозування і планування ПДВ; своєчасне подання податкової звітності платниками податку; правильність та повнота нарахування ПДВ у податковій звітності; інші питання, пов'язані із правильністю обчислення та своєчасністю проведення розрахунків з бюджетом по ПДВ.

Література

1. Сідельникова Л. Прогнозування резервів росту бюджетних ресурсів держави (на прикладі податку на додану вартість) / Л. Сідельникова // *Економічний аналіз*. - 2011. - №8. - С. 316 — 320.
2. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо підвищення ефективності справляння податку на додану вартість» від 23 червня 2004р. № 671 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Наказ Міністерства фінансів України, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Державної податкової адміністрації України та Державної митної служби України «Про затвердження Методики прогнозування надходжень податку на додану вартість» від 31 серпня 2008 р. №545/315/502/637 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.

Микола ПАСІЧНИЙ

Науково-дослідний фінансовий інститут Київського національного торговельно-економічного університету